

Journal of Social Sciences of Mus Alparslan University

anemon

Derginin ana sayfası: <http://dergipark.gov.tr/anemon>

Araştırma Makalesi • Research Article

Mauritius Adası Kolonyal ve Postkolonyal Dönem Mirası ve Mirasın Korunmasına Yönelik Çalışmalar

Mauritius Island Colonial and Postcolonial Heritage and Heritage Preservation Efforts

Veysel Özbey*

Öz: Avrupalılar tarafından 16. yüzyıldan 19. yüzyıla değin milyonlarca Afrikalının köle olarak çeşitli plantasyonlarda çalıştırılmak üzere Atlantik ve Hint Okyanusları üzerinden zor şartlar altında Amerika kıtasına taşınmasını ifade eden Transatlantik Köle Ticareti, Afrika üzerinde derin izler bırakmıştır. Kolonyal dönem olarak adlandırılan bu dönem, Britanya Yüzyılı'nın yaşanmasında etkili olmuştur. Kolonyal düzende imparatorluğun Hint Okyanusu üzerindeki en stratejik bölgelerden birisi Mauritius Adası olmuştur. Bir ikmal ve aktarma merkezi olarak görev yapan ada, aynı zamanda kolonyal dönemin sonlandırılıp postkolonyal döneme geçişte, ilk defa sözleşmeli işçilerin denendiği Britanya İmparatorluğu'nun Büyük Deney'ine de ev sahipliği yapmıştır. Bu özellikleri ile ada, kolonyal döneme, postkolonyal döneme ve bu iki dönem arası geçiş dönemine dair önemli bir miras birikimine sahiptir. Kolonyal dönemde kullanıma açılan adadaki özgün ve karma kültür, senkretik inanç ve Kreol dil özelliklerini barındırmaktadır. Adada bulunan bu zengin miras birikimi, günümüzde ulusal ve uluslararası boyutlarda koruma altına alınmış birer değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma, adanın dönemsel miras birikimini ve koruma süreçlerini incelemektedir.

Anahtar kelimeler: Sanat Tarihi, Mimari Koruma ve Restorasyon, Kültürel Miras, Mauritius Cumhuriyeti

Abstract: The Transatlantic Slave Trade, which refers to the transportation of millions of Africans by the Europeans from the 16th century to the 19th century, over the Atlantic and Indian Oceans under difficult conditions, to the Americas to be worked as slaves in various plantations, left deep pains on Africa. This period, called the colonial period, was influential in the realization of the British Century. In the colonial order, one of the most strategic regions of the empire on the Indian Ocean was the island of Mauritius. Acting as a supply and transit hub, the island also hosted the British Empire's Great Experiment, where the contract worker system was put to the test for the first time, as the colonial era ended and the transition to the postcolonial era. With these features, the island has an important heritage accumulation regarding the colonial period, the postcolonial period and the transition period between these two periods. The unique and mixed culture on the island, which was opened for use during the colonial period, has syncretic beliefs and Creole language features. Today, this rich heritage accumulation on the island emerges as a value that has been taken under national and international protection. This study examines the island's specific periodic heritage accumulation and heritage preservation processes.

Keywords: History of Art, Architectural Conservation and Restoration, Cultural Heritage, Republic of Mauritius

* Dr., Bağımsız Araştırmacı, veyselozbey@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4454-2317

Cite as/ Atıf: Özbey V. (2023). Mauritius Adası Kolonyal ve Postkolonyal Dönem Mirası ve Mirasın Korunmasına Yönelik Çalışmalar, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(Afrika), 290-302. <http://dx.doi.org/10.18506/anemon.1288740>

Received/Geliş: 27 April/Nisan 2023

Düzeltilme/Revised form: 08 September/Eylül 2023

Accepted/Kabul: 19 September/Eylül 2023

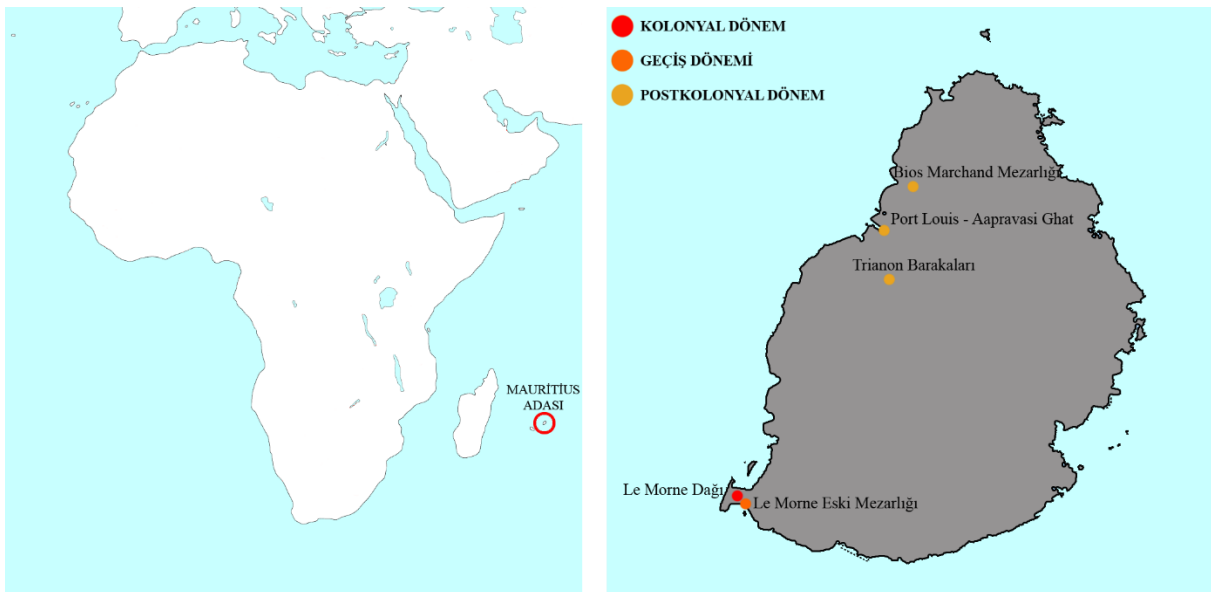
Published/Yayın: 30 September/Eylül 2023

Giriş

Kölelik sistemi, Afrika kıtasında Antik Mısır uygarlığından itibaren gelenekselleşmiş ve bir kültür haline gelmiştir. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda yayılım göstermeye başlaması ile birlikte Afrika'dan Avrupa topraklarına kara yolundan köle aktarımının önü kesilmiştir. İstanbul'un fethi ile birlikte Afrika'dan köle ticareti Batı Avrupa'nın liman kentlerinden kalkan gemilerle deniz yolu ile gerçekleştirilmeye başlamıştır. Amerika kıtasının keşfi ile birlikte 16. yüzyılda kölelerin satılacağı yeni bir pazar ortaya çıkmıştır. Böylece köleliğin bastırıldığı 19. yüzyıla kadar Atlantik Okyanusu üzerinden köle ticareti yapılmıştır. Avrupalılar tarafından 16. yüzyıldan 19. yüzyıla değin milyonlarca Afrikalının köle olarak çeşitli plantasyonlarda çalıştırılmak üzere Atlantik ve Hint Okyanusları üzerinden zor şartlar altında Amerika kıtasına taşınması *Transatlantik Köle Ticareti* olarak adlandırılmıştır.

Transatlantik Köle Ticareti, dört yüzyıl boyunca beş kıta arasında üç aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir (Findlay, 1990). Avrupa ve Asya kıtalarından ticarî ürünlerle Batı Afrika limanlarına yüklü gelen gemilerde bulunan mallar satılmak üzere bu limanlara indirilmiş, ürünlerin yerine Amerika plantasyonlarında çalıştırılmak üzere Afrikalı köleler doldurulmuştur. Atlantik Okyanusu üzerinden Kuzey ve Güney Amerika kıtalarına ulaşan gemilerdeki Afrikalı kölelerden hayatta kalmayı başaranları, buralardaki limanlara indirilmiş ve yerlerine Avrupa kıtasında satılmak üzere hammadde ve ticarî ürünler yüklenmiştir (Kachur, 2006 s. 14-15).

Kolonyal dönemde Hint Okyanusu'ndaki en önemli aktarma ve ikmal üssü konumundaki Mauritius Adası, köleliğin yasaklandığı 1834 yılından itibaren Britanya İmparatorluğu'nun postkolonyal döneme geçişte sözleşmeli plantasyon işçilerine yönelik uyguladığı "Büyük Deney" için uygulama sahası olmuştur. Bu özellikleri ile ada, gerek kolonyal dönem gerek postkolonyal dönem kalıntıları ve mirasları bakımından dünya üzerinde eşsiz bir birikime sahiptir (Şekil 1). Çalışma, Mauritius'ta gerçekleşen kolonyal ve postkolonyal dönem gelişmeleri yansıtan önemli kalıntıların, geleneklerin ve bu dönemlere ait izlerin korunması ve yaşatılması için sarf edilen güncel çabaları konu almaktadır. Kolonyal dönemde özgürlüklerine doğru kaçan kölelerin sığınağı olan Le Morne Dağı, deniz aşırı yolcuların adaya ayak bastıkları Port Louis, postkolonyal dönemde plantasyonlarda çalıştırılacak sözleşmeli işçilere yönelik oluşturulan geçici barakaların bulunduğu Aapravasi Ghat gibi somut mirasların yanı sıra kolonyal dönemden kalan Mauritian Sega, postkolonyal dönemden kalan Geet-Gawai gibi geleneklere dayanan somut olmayan kültürel miras, günümüzde koruma altına alınan önemli Mauritius Adası değerleridir.

Şekil 1. a. Mauritius Adası'nın coğrafi konumu; **b.** Adadaki önemli kolonyal, postkolonyal ve geçiş dönemi miraslarının konumu

Mauritius Adası'nın Keşfi ve Adayı Sömürgeleştirme Faaliyetleri

Mauritius Adası, Mauritius Cumhuriyeti'nin en büyük adasıdır. Madagaskar Adası'nın 900 kilometre, Réunion Adası'nın 180 kilometre doğusunda, Hint Okyanusu'nda yer alan bir doğu Afrika adasıdır. Ada, 16. – 19. yüzyılları arasında Avrupa'dan gelen tacirlerin köle kaynaklarından birisi olmuştur. Adanın adı 1598 yılında Hollandalı denizciler tarafından prensleri Maurice de Nassau'nun adına ithafen "Mauritius" olarak konulmuştur.

Adanın varlığı, 1153 tarihli İdrisî tarafından hazırlanan bir eserde "Dina Arobi" adı ile geçtiğinden Müslümanlarca 12. yüzyıldan beri bilindiği anlaşılmaktadır. Portekizliler adayı, Vasco da Gama öncülüğünde 1498 yılında keşfetmişlerdir. Adada bir sömürge kurmaya çalışan Hollandalıların çalıştırmak üzere adaya getirdikleri kölelerin 1516 yılında kaçmaları sonucunda istekleri gerçekleşmemiştir. Hollandalılar, bunun yerine adayı bir ikmal üssü olarak kullanmışlardır (Kavas, 2020, s. 292). Adadaki sömürgeleşme faaliyetleri, 1638 yılında adaya vali olarak atanan Cornelius Simonz Gooyer ile yeniden hayat bulmuştur. Adaya yerleşen Avrupalıların tarım işlerinde işçi olarak çalıştırılmak üzere 17. yüzyılda Endonezya ve Madagaskar Adası'ndan köleler getirilmiş ancak bu girişim zorlu doğa koşulları sebebi ile başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Hollandalılar, 1710 yılında adayı köleleri ile birlikte terk etmiştir. Fransız donanması, 1715 yılında adaya gelmiş ve 1721 yılında adaya egemen olmuşlardır. Fransızlar, adadan çekildikleri 1810 yılına kadar adadaki sömürgeleştirme faaliyetlerine devam etmişlerdir. Bu dönemde adaya Senegal, Gine, Doğu Afrika sahilleri ve Madagaskar'dan kahve ve baharat plantasyonlarında çalıştırılmak üzere Mauritius Adası'na birçok köle getirilmiştir. Fransız yerleşimcilerin ilk iniş noktası, 1732 yılında inşasına başlanan Port Louis olmuştur (ICOMOS, 2006, s. 22). Adaya vali olarak 1735 yılında tayin edilen Bertrand – François Mahé de Labourdonnais, Port Louis'in imarına ve sömürgecilik faaliyetlerine hız vermiştir (Kavas, 2020, s. 292). Trou Fanfaron hinterlandı, 18. yüzyılda Madagaskarlı, Afrikalı ve Hintli yerleşimciler ve 19. yüzyılda Hindistan ve Çin'den gelen tüccarlar ile birlikte Port Louis'in kozmopolit bir ticaret merkezi haline gelmiştir (ICOMOS, 2006, s. 22).

Kolonyal dönemde Mozambik dahil birçok yerden Mauritius'a getirilen köleler tarım işlerinde çalıştırılmıştır. Adada 1767 yılında yaklaşık 20.000 kişiye ulaşan nüfusun dörtte üçünün köle olarak çalıştırılmak üzere adaya getirilenlerden oluştuğu tarihi kayıtlardan anlaşılmaktadır. Napolyon savaşları esnasında İngilizler tarafından kuşatılan ada, 1810 yılında teslim alınmış ve Fransız egemenliği noktalanmıştır. Bu tarihte adada, çoğunluğu Madagaskar Adası ve Mozambik'ten getirilen yaklaşık 60.000 köle dahil toplam 75.000 kişi yaşadığı tahmin edilmektedir. Adanın, İngilizlerin eline resmî olarak geçmesi ise 1814 yılında imzalanan Paris Anlaşması ile gerçekleşmiştir (Kavas, 2020, s. 292). İngiliz egemenliğinde adada şeker üretimi artırılmış, Port Louis serbest bir limana dönüştürülmüş, yol yapımına önem verilmiş ve ticaret geliştirilmiştir (ICOMOS, 2006, s. 23). Köleliğin 1835 yılında yasaklanması ile birlikte adada bulunan köleler serbest bırakılmış (Kavas, 2020, s. 292) ve adadaki şeker üretimini sürdürebilmek için İngilizler tarafından sözleşmeli çalışma sistemi getirilmiştir. Böylece her yıl adaya Hindistan'dan binlerce işçi gelmeye başlamıştır (Şekil 2). Başlangıçta işçiler, çalışacakları tarlalara dağıtımları gerçekleştirilene kadar Port Louis'deki bir geçici barınma bölgesinde bekletilmiştir (ICOMOS, 2006, s. 23).

Şekil 2. Mauritius Adası'nda çalıştırılmak üzere getirilen köle ve sözleşmeli işçilerin taşındıkları güzergâhlar (kaynak: Seetah vd., 2011, veriler derlenerek)

Mauritius Adası Kolonyal Dönem Mirası

Mauritius Adası, Hindistan, Afrika ve Amerika arasındaki köle ticaret hareketlerinde Hint Okyanusu'nun "Büyük İstasyonu" olmuştur. Ada, 18. ve 19. yüzyıllarda adanın güneybatı köşesinde yer alan Le Morne Dağı'nda yaşayan kaçak kölelerin sığınağı olduğundan Kaçak Köle Cumhuriyeti olarak da bilinmekteydi. Ada, kolonyal ve postkolonyal dönemlerde Hint Okyanusu'ndaki en önemli lojistik üslerden birisi olmuştur. Bu görevini idame ettirebilmesi için adada çeşitli yerleşim bölgeleri kurulmuş ve buralarda çalıştırılmak üzere büyük bir çoğunluğu Doğu Afrika kıyılarından olmak üzere birçok köle adaya getirilmiştir. Kolonyal dönem sömürgecilik faaliyetlerinde önemli bir ulaştırma altyapısı olarak hayata geçirilen Port Louis Limanı, köleler arasından kaçmayı başaranların sığındıkları ve zamanla mağara yerleşimlerinin olduğu Le Morne Dağı, köleliğin kaldırılmasının ardından ise köle ve köle yakınlarının yerleşmesi için inşa edilen Trou Chenilles köyü ve kölelikle özdeşleşen somut olmayan kültürel miras Sega müziği günümüzde koruma altına alınan Mauritius kolonyal dönem mirasının temel bileşenlerini oluşturmaktadır.

Le Morne Dağı ve Trou Chenilles Köyü

Neredeyse dik olarak üç bin metre yükselen ve sönmüş bir yanardağ olan Le Morne Dağı'nın zorlu coğrafi koşulları, onu erişilmez bir doğal kaleye çevirmiştir. Kaçak kölelerin büyük çoğunluğu, özgür birer insan olarak kaçtıktan sonra bir hafta kadar yakalanmamayı başarmıştır. Bir kısmı ise dağın çeşitli bölgelerinde ufak topluluklar oluşturarak daha uzun süre yakalanmamayı başarabilmiştir. Le Morne Dağı sakinlerinin önemli bir bölümünün bir yakalanma olasılığı durumunda yeniden kölelik yapmaktansa dağdan kendilerini atıklarına dair söylentiler de yayılmıştır. Köleliğin 1835 yılında kaldırılmasının ardından Le Morne Dağı sakinleri kahraman birer direniş savaşçısı olarak efsanevi bir

statü kazanmış ve Le Morne Dağı, kaçak köleler tarafından çekilen acıların, özgürlük mücadelesinin ve fedakârlığın sembolü haline gelmiştir.

Le Morne Dağı'nın bir kaynakla beslenen düz platosunun yer aldığı zirvesine erişim sadece doğu tarafındaki dik bir sırt aracılığı ile sağlanmaktadır. Zirveye ulaşmak için ise zirveye 30-40 metre kala "V Boşluğu" olarak bilinen yüzlerce metrelik derinliğe sahip bir kaya yarığından geçmek gerekmektedir. Geleneksel kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla kaçak köleler, yarığın en dar yeri olan 1,6 metre genişliğindeki geçidi bir kalasla kapatmışlardır. Bu sebeple ilerleyen yıllarda dağa erişimi sağlayan bu nokta "Le Morne Dağı'nın Anahtarı" olarak anılmaya başlamıştır.

Le Morne Dağı, 19. yüzyılın başlarında baskıya karşı direnişin bir sembolü olmaya başlamıştır. Köleliğin kaldırılması ve ardından sözleşmeli çalışma sisteminin getirilmesinden sonra dahi, kaçak kölelere dair miras devam etmiştir. Bu sözlü gelenek ve somut olmayan kültürel hafıza, yerel köle soyundan gelen topluluklarda ve sonraki nesillerde sürdürülmüştür. En çarpıcı anekdotlardan birisi, kaçak kölelerin yakalanmak üzere iken son bir direniş eylemi olarak dağdan denize atlayarak intihar etmeleridir. Bu anekdotun yayılmasına vesile olan ilk yayınlardan birisi, kölelik karşıtı literatürün bir klasiği haline gelen ve geniş çapta kitlelere ulaşan Bernadin de Saint-Pierre'e ait olan 1773 tarihli yazısı olmuştur. Anekdot, 19. yüzyılda birçok kez alıntılanarak yaygın inançlarla iç içe geçmiştir. Dağın denize olan en yakın mesafesi 500 metre olduğundan dağdan denize atlamak imkansız olsa da anekdot günümüze kadar devam etmiş ve Le Morne Dağı'nın kaçak köle, ıstırap ve fedakârlık yeri olarak görülmesine katkıda bulunmuştur.

Le Morne mirası, Black River bölgesinde Afrika ve Madagaskar kökenli Mauritiuslulara ait şarkıların dünya çapında yaygınlaştığı ve Afrika anakarasına bir bağlantı olarak kabul edildiği 1960'lı yıllardan itibaren daha geniş kitlelere ulaşmıştır. Dağ artık Mauritius'taki kölelik karşıtı direnişin anılmasında bir odak noktası olarak kutsal, mistik ve bir hac yeri olarak görülmektedir.

Köleliğin kaldırılmasının ardından Le Morne Dağı'nın güney eteğinde özgürleşen köleler için Trou Chenilles adlı bir köy kurulmuştur. Bir kasırganın 1945 yılında köyü harap etmesinin ardından köy, daha doğudaki bir kıyı alanına taşınmıştır. Le Morne Dağı'nda ve çevresinde yaşayan kaçak kölelerin torunlarının yaşadığı köy, 1964 yılında günümüzdeki yerine yeniden taşınmıştır. Köy sakinleri kutsal saydıkları Le Morne Dağı ile manevî bir bağ kurmuşlar ve köle atalarından kalan müzik, dans, hikaye anlatımı ve mutfaklar gibi geleneklerin koruyucusu olmuşlardır.

Geleneksel Mauritian Segal

Geleneksel Mauritius Segal, Kreol topluluğunun resmî olmayan özel aile etkinliklerinde veya kamusal alanlarda icra edilen ve topluluğun simgesi olan bir canlı performans sanatıdır. Minör bir tonda söylenen şarkıların temposu kademeli olarak artar ve dansçılar çeşitli geleneksel figürlerin sergilendiği danslarını sergiler. Bir yandan çeşitli geleneksel müzik aletleri ile tutulan ritme bir yandan Kreol dilinde ya da diğer dillerle harmanlanmış sözler içeren doğaçlama şarkılar eşlik eder. Segal şarkılarının içeriği aşk, günlük zorluklar ya da endişeler olabilir ve sözlerin anlamı genellikle koreografi aracılığıyla ayinsel olarak canlandırılır.

Geleneksel olarak, kadın dansçılar uzun etek ve jupon, erkekler kıvrık pantolonlar, renkli gömlekler ve hasır şapkalar giyer. Sanatı uygulayanlar, becerilerini katılım ve taklit yoluyla aktaran dansçılar ve müzisyenlerden oluşmaktadır. Ayrıca enstrümanları yapan ve becerilerini çıraklık yoluyla aktaran zanaatkârlar, somut olmayan kültürel mirasa dâhil olmuştur. Mauritius Segal, kültürel ve sınıfsal farklılıkları ortadan kaldıran, kültürler arası etkileşime zemin oluşturan ve farklı toplulukları ortak bir Mauritius mirası etrafında birleştiren bir özellik gösterir.

Lougarou Efsanesi ve Senkretik Longanis Geleneği

Lougarou, Mauritius folklorunda yer alan ve klasik "kurtadam" karakterinden izler taşıyan, dolunaylarda ortaya çıkarak Mauritius yerel halkına sorunlar yaşatan korkunç ve hayalî bir figürdür. Efsanesi, Fransız ve Afrika folklorunun izlerini yansıtmaktadır. İnanışa göre Lougarou'dan korunmanın

yolu, Mauritius'a özgü bir büyücü olan *Longanis*'ten ya da kötü enerji şifacısı olan *Treter*'den yardım almaktır (Cleary, 2011). Longanis, adada hatırı sayılır bir itibara sahip güçlü bir yerel büyücülük mertebesidir. Büyülü güçlerinin, hastaları iyileştirmek, kâhinlik ve insanların karakterini etkilemek olduğuna inanılır. Longanis, tüm etnik gruplara dâhil olan bireyler tarafından kullanılabilir. Longanislerin büyük çoğunluğunu adadaki Kreoller ve Hindular oluşturmaktadır (Countries and Their Cultures, 2023).

Bazı araştırmacılar ise büyücü şifacıyı değil de yapılan *şifalı büyüleri* "longanis" olarak isimlendirmiştir. Buna göre bir longanis genellikle geceleri uygulanır, sabah vakti ya da öğlen vakti de belirli aktivitelere ayrılabilir. Longanis, cumhuriyet döneminde dahi yasa dışı olarak kalmıştır. Ayrıca acımasız doğası gereği faal olarak bir longanis ayini görmek zor olsa da izlerini Mauritius Adası'nın mezarlıklarında yakalamak mümkündür. Le Morne Eski Mezarlığı, gerek kuytu kalan bir yerde bulunmasından gerek muhafazakâr geleneksel bir nüfusun bulunduğu yerleşim bölgesine yakınlığından sebep bu izlerin daha yoğun takip edilebildiği bir odak gibi görünmektedir (Seetah, 2015, s. 239). Alanda gerçekleştirilen 2010 yılı temizlik çalışmaları esnasında şaşırtıcı derecede çok sayıda longanis kalıntısına rastlanmıştır. Kalıntılar arasında madenî para, hindistancevizi, kalaylı erzak, limon, toprak kandil, kırmızı veya beyaz mum ve çeşitli sunaklık hayvan kalıntısı dikkat çekmektedir (Seetah, 2015, s. 240).

Mauritius Adası Kolonyal Dönemden Postkolonyal Döneme Geçiş Evresi Mirası

Mauritius Adası'nda köleliğin yasaklanmasının ardından özgürleşen eski kölelere ait özgün bir kültür oluşmuştur. Özellikle kaçan kölelerin toplu halde sığındığı Le Morne Dağı ve çevresinde özgürce ölümlerini gömmeye hak eden eski kölelerden oluşan topluluk, yeni döneme geçişle birlikte defin ritüelleri geliştirdikleri Le Morne Dağı'nın güneydoğu yamacındaki körfezde toplu bir mezarlık oluşturmuşlardır. Le Morne Eski Mezarlığı olarak adlandırılan bu mezarlıkta yer alan mezarlar, küçük ve orta büyüklükteki bazalt taşların kabaca sıralanması ile örtülmüştür. Sözleşmeli işçilerin adaya taşıdıkları Hristiyanlık, İslâm ve Budizm gibi inançlar ve kölelerin Afrika'dan taşıdıkları öğretiler harmanlanarak ve yorumlanarak ortaya senkretik inançlar oluşturulmuştur. Bu inançlar çerçevesinde düzenlenen farklı ritüeller oldukça gizli yürütülmektedir. Ancak yine de Le Morne Eski Mezarlığı'nda bu ritüellerin izlerine rastlamak mümkündür.

Le Morne Eski Mezarlığı

Le Morne Dağı'nın güneydoğu yamacındaki kıyı bandında bulunan, taş sıralayarak işaretlenen bir dizi mezar bulunmaktadır. Mezarlıktaki arkeolojik araştırmalar, 2004 yılından itibaren hızlandırılmıştır. Bölgedeki arkeolojik çalışmalar, başlangıçta Mauritius Üniversitesi ve Le Morne Miras Koruma Fonu tarafından yürütülmüş (Chowdhury, 2006), daha sonraları ise Mauritius Arkeolojisi ve Kültürel Mirası projesi tarafından sürdürülmüştür (Seetah, 2015, s. 238). Mauritius Arkeolojisi ve Kültürel Mirası projesi ve Le Morne Miras Koruma Fonu tarafından 2009 yılında gerçekleştirilen araştırmalar, terk edilmiş bir mezarlık olduğu düşünülen iyi tanımlanmış geniş bir alanı ortaya çıkarmıştır. Le Morne Miras Koruma Fonu ve Mauritius Hakikat ve Adalet Komisyonu direktifleri doğrultusunda 2010, 2012 ve 2013 yıllarında yapılan ardıl kazılar, oldukça iyi korunmuş bir insan kalıntısı öbeğini ortaya çıkarmıştır (Appleby vd., 2014). Mezarlıkta yürütülen arkeolojik araştırmalardan elde edilen bulgular, mezarlığın köleliğin yasaklanmasının hemen ardından kullanıldığını göstermiştir (Seetah, 2015, s. 238-239).

Mauritius Adası Postkolonyal Dönem Mirası

Mauritius Adası'nda bulunan tarlalarda çalıştırılmak üzere 1834 - 1920 yılları arasında, büyük çoğunluğu Uzak Doğu ve Hindistan'dan olmak üzere yaklaşık yarım milyon sözleşmeli tarım işçisi getirilmiştir (ICOMOS, 2006, s. 21). Şeker kamışı tarlalarında çalıştırılmak üzere 19. ve 20. yüzyıllarda İngiliz, Fransız ve Hollandalı sömürge güçleri tarafından dünyanın farklı bölgelerinden yaklaşık 2 milyon sözleşmeli işçinin kullanıldığı (Juma, 2012, s. 5) düşünülecek olursa Mauritius Adası'ndaki işçi sayısının yoğunluğu daha iyi anlaşılmaktadır. Mauritius'ta uygulanan sözleşmeli plantasyon işçilerinin

adaya göçüne dayanan bu sistem 1923 yılında kaldırılmıştır (Juma, 2012, s. 8). Mauritius Adası'nın postkolonyal dönem mirasının temel bileşenleri olarak plantasyon işçileri için oluşturulan geçici barınakların bulunduğu Aapravasi Ghat ve Trianon Barakaları, sözleşmeli işçilerin defnedildikleri ve işçilerin geleneksel inançlarını yansıtan Bois Marchand Mezarlığı ve somut olmayan kültürel bir miras olarak Hindistan'dan getirilen işçilerin geleneksel olarak sürdürdükleri ve yorumladıkları Geet-Gawai töreni ön plana çıkmaktadır.

Port Louis Aapravasi Ghat

Afrika ve Asya kıtalarından getirilen kölelerin toplandığı ve Amerika kıtasına hareket etmeden önce gemilerin ikmal yaptığı önemli bir liman olan ve Mauritius lojistik üssünün deniz yanaşım noktasını ifade eden Pot Louis, adanın kuzeybatı kıyılarında yer almaktadır. Port Louis'teki Aapravasi Ghat ise modern sözleşmeli işçi diasporasının başladığı yerdir.

“Aapravasi Ghat” olarak adlandırılan geçici barınma kompleksinde, göçmen işçilere yönelik kabul düzenlemeleri tarihsel süreç içerisinde üç farklı aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşama, sözleşmeli işçi sisteminin ilk defa uygulandığı 1834-1849 yılları arasında geçen süreci ifade etmektedir. Bu ilk aşamada göçmen işçilere yönelik sabit bir barınma yapısı bulunmadığı ve farklı yerlerde bulunan birkaç yapının işçilerin karaya çıkarılmasında kullanıldığı bilinmektedir. Aapravasi Ghat bölgesi 1849 yılında işçilerin geçici barınması için kullanılmak üzere seçilmiştir. Bölgeye inşa edilen yapıların merkezini, Fransızlar tarafından 1775 yılı öncesinde inşa edilen bir yapı oluşturmuştur. Alan, 1850'li yıllarda genişletilmiş ve yeni bir iniş alanı oluşturulmuştur. Alanın daha fazla genişletilmesi ile ilgili teklif 1856 yılında onaylanmış ve 1857 yılında alanın tamamı yapılaşmıştır. Sonrasında alanın genişletilmesi ve mevcut yapılarda tadilatları içeren bir dizi revizyon 1859 yılına kadar gerçekleştirilmiştir. Alanda, 1860'lı yıllarda eski ve yeni işçilerin ayrılabilmesine, tuvalet ve yıkanma alanlarının oluşturulabilmesine ilişkin bir revizyon yapılmıştır. Alan, 1864 yılında tamamlanan ve her iki tarafına duvar da örülen bir demiryolu inşasının ardından ikiye bölünmüştür (ICOMOS, 2006, s. 23).

Mauritius Adası, 1869 yılında Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla Hint Okyanusu üzerindeki güzergâhlardaki stratejik önemini kaybetmiştir. Adaya sözleşmeli işçi getirilmesi, 1870'li yıllarda azalmış ve 1923 yılında sona ermiştir. Bu tarihten itibaren binalar farklı işlevlerde kullanılmıştır (ICOMOS, 2006, s. 23). Adada, 1967 yılında gerçekleştirilen referandum sonucunda Mauritius, Birleşik Krallık'tan ayrılmıştır ve ada 12 Mart 1968 tarihinde bağımsızlığını ilân etmiştir (Kavas, 2020, s. 292).

Alandaki yapıların büyük bir çoğunluğu, 1970-1980'li yıllarda bir otobüs durağı ve M2 ulusal otoyolu yapımı sebebi ile yıkılmıştır. Alanın bir bölümü 1990'lı yıllarda anıt olarak düzenlenerek koruma altına alınmıştır (ICOMOS, 2006, s. 23). Alanın kalıntıları 1987 yılında ulusal anıt ilân edilmiş ve alanın mülkiyeti 1988 yılında Mauritius Eğitim, Sanat ve Kültür Bakanlığı'na devredilmiştir. Arşiv kayıtları incelenerek alanda ayakta kalan yapıların yenilenmesi için 1999 yılında bir proje başlatılmıştır. Mahatma Gandhi Enstitüsü tarafından 2001 yılında alanda arkeolojik kazılar başlatılmıştır. Aynı yıl, alanın adı “Aapravasi Ghat” olarak değiştirilmiş ve Aapravasi Ghat Güven Fonu kurulmuştur.

Mauritius, Geet-Gawai

Geet-Gawai, topluluk kimliğinin ve kolektif kültürel hafızanın bir ifadesidir. Geet-Gawai, temel olarak Mauritius'ta Hint kökenli Bhojpuri konuşan topluluklar tarafından gerçekleştirilen çeşitli ritüelleri, duaları, şarkıları, müziği ve dansı birleştiren bir düğün öncesi törenidir. Tören, Hindistan'ın kuzeyindeki iki eyaleti, Bihar ve Uttar Pradesh'ten gelen Hintli sözleşmeli işçilerle birlikte adaya getirilmiştir (myMoris, 2023).

Hint Alt Kıtası'ndan getirilen şarkıcı kimliğine sahip işçiler adaya vardıklarında hazır yapılmış herhangi bir müzik aleti bulamamışlardır. Bu nedenle, Geet Gawai'nin Hint müzik geleneği, Mauritius adasındaki yaşam koşulları altında enstrüman görevi görebilecek nesnelere göre yeniden şekillenmiştir.

Tören, gelin ya da damadın evinde düzenlenir ve törene sadece kadınlar katılır. Tören, *Lagan-Kholna* ritüeli ile başlar. Bu ritüelde beş evli kadın, bir bez içerisinde bir miktar pirinç, çimen, zerdeçal ve parayı ayırır. Diğer katılımcılar ise Hindu kutsal şarkıları söyler. Alan kutsandıktan sonra, gelin veya damadın annesi ve bir davulcu, *dholak* gibi tören sırasında çalınacak müzik aletlerini onurlandırır. Sonrasında çeşitli geleneksel şarkılar eşliğinde dans edilir.

Trianon Barakaları

Port Louis'in güneyinde, sözleşmeli plantasyon işçilerine yönelik hazırlanmış olan on beş adet bitişik nizam işçi barakası kalıntısı bulunmaktadır. Kesme bazalt taştan yapılan barakalar tonoz örtü ile kapatılmıştır. Giriş cephesinde birer giriş kapısı ve kapıların üzerinde ortalı olarak birer pencere açıklığı bulunur. Bu açıklıklar başlangıçta oldukça dar olmasına rağmen zamanla bazı barakaların pencere açıklıkları büyütülmüştür. Ön cephede tonoz örtü, bir silme ile ayrılmıştır.

Bois Marchand Mezarlığı

Adanın kuzey kesiminde, Port Louis'in kuzeydoğusunda, sahile yakın bir konumda Bois Marchand Mezarlığı bulunur. Mauritius Adası'nda 1867 yılında gerçekleşen büyük sıtma salgınından ölen onbinlerce insanın defnedilmesi için yapılmıştır (Pike, 1873). Mezarlık içerisinde yer alan mezarlarda Çin ve Hindistan kültürüne, Hristiyan, Müslüman ve Budizm inanç öğelerine rastlamak mümkündür. Buna rağmen mezarlık içerisinde yer alan tüm mezarlar belirli bir protokolü izler. Her biri yaklaşık 180 x 90 santimetre ebatlara sahip mezarlar, kuzeydoğu-güneybatı hattı boyunca uzanır. Derinlikleri 160-170 santimetre arasında değişen mezarların birbirlerine olan uzaklığı ise yaklaşık 90 santimetredir. Bu protokol ile birlikte, farklı inançlara dair izler taşıyan mezarlar Mauritius Adası içerisinde ortak bir kalıba oturtulmuş ve inançların ve adanın kuralları doğrultusunda yeni bir sistem oluşturulmuştur (Lightfoot vd., 2020, s. 4).

Mezarlıkta Mauritius Arkeolojisi ve Kültürel Mirası projesi kapsamında 2011 ve 2015 yılında arkeolojik kazı çalışmaları yürütülmüştür. Araştırmanın bulguları, mezarların içerisinde çeşitli gömme ritüeli farklılıkların olduğunu ortaya koymaktadır. Bazı definler, diğerlerine göre ters yönde, bazı definler atipik pozisyonlarda yerleştirilmiş, definlerin bazıları çeşitli kişisel ve değerli eşyalarla gerçekleştirilmiş ve farklı türlerde tabutlar kullanılmıştır (Lightfoot vd., 2020, s. 4).

Mauritius Adası Kolonyal ve Postkolonyal Dönem Mirasına Yönelik Ulusal Boyutta Koruma Çalışmaları

Mauritius'ta, kültürel mirasın korunmasına dair çıkarılan ilk yasa, 1938 tarihli Eski Anıtlar Yasası'dır. Bu yasa ile birlikte, koruma altına alınacak anıtları belirlemekle görevli olan bir "Eski Anıtlar Danışma Kurulu" oluşturulmuştur. İlerleyen dönemde, 1944 yılında "Eski Anıtlar ve Doğal Kaynaklar Kurulu" oluşturulmuş ve Eski Anıtlar Danışma Kurulu'nun işlevini üstlenmiştir. Eski Anıtlar Yasası, 1985 yılında tekrar gözden geçirilmiş ve yerine "Ulusal Anıtlar Yasası" kabul edilerek aynı yıl yürürlüğe girmiştir (Juma, 2012, s. 12). Mauritius'ta 12 Mart 1992 tarihinde cumhuriyetin kabulünün ardından 1997 yılında "Ulusal Miras Koruma Fonu Yasası" onaylanmıştır. Yasa ile birlikte ilk defa somut olmayan kültürel miras kavramı da yasal çerçevede yer almıştır. Son olarak Mauritius'ta 2003 yılında "Ulusal Miras Fonu Yasası" kabul edilerek 1985 tarihli Ulusal Anıtlar Yasası ve 1997 tarihli Ulusal Miras Koruma Fonu Yasası'nın yerini almıştır.

Mauritius Adası'nın kültürel miras kaynaklarının yönetimi, 2003 yılında kabul edilen Ulusal Miras Fonu Yasası uyarınca yürütülmektedir. Adada gerçekleştirilecek müdahaleleri içeren herhangi bir geliştirme projesinin uygulanması, 2002 yılında kabul edilen Çevre Koruma Kanunu hükümleri gereğince Çevresel Etki Değerlendirmelerine (ÇED) ihtiyaç duymaktadır. Aynı kanun hükümlerine göre ÇED raporları, projenin uygulanacağı alandaki kültürel değerleri dikkate almak zorundadır (ICOMOS, 2008, s. 6).

Mauritius kültürel mirasının korunmasında ulusal yasal dayanaklara ek olarak 2001 yılında "Aapravasi Ghat Koruma Fonu Yasası" onaylanmış, 2002 yılında Aapravasi Ghat Koruma Fonu,

Mauritius Cumhuriyeti Sanat ve Kültür Bakanlığı'nın himayesinde resmî olarak kurulmuştur. Mülkiyeti, Mauritius Cumhuriyeti Sanat ve Kültür Bakanlığı'na ait olan Port Louis'teki sit alanında 2003 yılının ilk çeyreğinde arkeolojik kazı çalışmaları ve alanla ilgili tarihsel arşiv taraması çalışmaları başlatılmıştır. Ayrıca alana yönelik Aapravasi Ghat Koruma Projesi, 2004 yılında başlatılmıştır. Alana yönelik Yönetim Planı çalışmaları ise 2006 yılında tamamlanmıştır (Government of Mauritius, 2020).

Le Morne Dağı kültürel mirasına yönelik olarak ise 2004 yılında sitenin yönetimi için bir Koruma Fonu ve Mütevelli Heyeti öngören (ICOMOS, 2008, s. 6) "Le Morne Miras Koruma Fonu Yasası" çıkarılmıştır (Le Morne Heritage Trust Fund, 2014). Ayrıca hükümet, 2006 yılında Ulusal Miras Fonu Kanunu kapsamında Le Morne Kültürel Peyzajı'nın alan yönetimi ile ilgili bir dizi yönetmeliği kabul etmiştir. Buna göre alanda yürütülecek herhangi bir uygulama doğrudan Ulusal Miras Fonu ve Le Morne Miras Koruma Fonu kurullarının iznine tâbidir (ICOMOS, 2008, s. 6).

Adanın kolonyal ve postkolonyal dönem taşınmaz kültürel mirasının araştırılması ve ortaya çıkarılması için Mayıs 2008 tarihinde *Mauritius Arkeolojisi ve Kültürel Miras Projesi* başlatılmıştır (Seetah vd., 2011). Projenin temel amacı, bir dizi alanın sistematik arkeolojik çalışmalarla araştırılarak adanın geçmişine ışık tutulması olmuştur. Proje kapsamındaki arkeolojik araştırma çalışmalarında Maritius Adası'nda bulunan yedi alan ve adanın 12 kilometre kuzeyinde bulunan Flat Adası'nda bulunan bir alan araştırılmıştır.

Mauritius Adası Kolonyal ve Postkolonyal Dönem Mirasına Yönelik Uluslararası Boyutta Koruma Çalışmaları

Mauritius Adası'nın kolonyal ve postkolonyal dönemlere ilişkin somut miraslarından Aapravasi Ghat ve Le Morne Kültürel Peyzajı, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne aday gösterilmek üzere 28 Temmuz 2003 tarihinde Mauritius UNESCO Geçici Listesi'ne yazdırılmıştır. Aapravasi Ghat mirasına dair adaylık 31 Ocak 2005 tarihinde, Le Morne Dağı mirasına dair adaylık 29 Ocak 2007 tarihinde UNESCO Dünya Miras Merkezi'ne iletilmiştir. Aapravasi Ghat kültürel mirası, 2006 yılında (UNESCO World Heritage Committee, 2006, s. 145), Le Morne Kültürel Peyzajı, 2008 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kabul edilmiştir (UNESCO World Heritage Committee, 2008, s. 160).

Adanın somut olmayan kültürel mirası içerisinde önemli bir yer tutan, kölelik günlerinin anıları ile şekillenen "Geleneksel Mauritius Segâ" 2014 yılında (Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, 2014, s. 45) ve Mauritius'un Hint kökenli sakinlerinin geleneksel düğün öncesi törenlerinde söylenen "Mauritius, Geet-Gawai'deki Bhojpuri halk şarkıları" mirası 2016 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne yazdırılmıştır (Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, 2016, s. 31).

Sonuç

Mauritius Adası, Hint Okyanusu'ndaki jeostratejik önemi sebebi ile kolonyal dönem ve postkolonyal dönemde vazgeçilemez bir aktarma üssü hâline gelmiştir. İki dönem arasındaki geçişin dünya üzerindeki en önemli tanığı konumunda bulunan ada, Britanya İmparatorluğu'nun Büyük Deney'ine ev sahipliği yapmıştır. Bu yönü ile ada, kolonyal dönem, postkolonyal dönem ve bu iki dönem arasındaki geçişe tanıklık eden dünyadaki en önemli miras birikimlerinden birisine sahiptir. Bu birikim, kolonyal ve postkolonyal dönemin fiziksel izlerini yansıtan taşınmaz kültürel varlıkları olduğu kadar bu iki dönemde sosyal hayatın soyut kültürel izlerini yansıtan somut olmayan kültürel mirası da bünyesinde barındırır. Günümüzde her iki dönemi de bu denli yoğun bir birikim içerisinde bu kadar canlı yansıtan bir miras alanı daha bulmak zordur. Bu özellikleri, Mauritius Adası'nı kolonyal ve postkolonyal dönemin ve en önemlisi bu iki dönem arasındaki geçiş döneminin daha verimli anlaşılması için vazgeçilmez bir bilgi kaynağına dönüştürmektedir.

Adadaki miras birikimi, sahip olduğu evrensel değer sebebi ile 20. yüzyıldan itibaren ulusal olarak yasal koruma altına alınmış, kolonyal ve postkolonyal dönem vurgusu ile 21. yüzyılın başlarında insanlığın ortak tarihsel mirası olarak uluslararası miras koruma mekanizmalarına kabul edilmiştir.

Prekolonyal döneme ait herhangi bir insan kalıntısı bulunmaması, adanın kolonyal ve postkolonyal kültürle özdeşleşen safkan bir özgün miras birikimine ev sahipliği yapmasına sebep olmuştur. Kültürel çeşitliliğin bir sonucu olarak adada, özgün ve melez bir kültür geliştirilmiştir. İlk insan yerleşiminin kolonyal dönemde gerçekleştiği Mauritius Adası, 16. yüzyıldan günümüze kadar dünyanın birçok farklı bölgesinden getirilen yerleşimcileri ile aynı zamanda kültürlerarası etkileşimin ve çok kültürlülüğün kültürüne de ev sahipliği yapmaktadır.

Kaynakça

- Appleby, J., Seetah, K., Calaon, D., Čaval, S., Pluskowski, A., Lafleur, J. F., Janoo, A. & Teelock, V. (2014). The non-adult cohort from Le Morne Cemetery, Mauritius: A snap shot of early life and death after abolition. *International Journal of Osteoarchaeology*, 24(6), 737-746.
- Chowdhury, A. (2006). The symbolic and archaeological significance of Le Morne Brabant: A fugitive slave site of Mauritius. *Journal of Indian Ocean Archaeology*, 3, 50-61.
- Cleary, T. (2011). *Mauritius*. Londra: Kuperard.
- Countries and Their Cultures (2023). Mauritian - religion and expressive culture. (Erişim: 24.04.2023), <https://www.everyculture.com/South-Asia/Mauritian-Religion-and-Expressive-Culture.html>
- Findlay, R. (1990). The triangular trade and the Atlantic economy of the eighteenth century: A simple general equilibrium model. *Essays in International Finance*, 177, 1-44.
- Government of Mauritius (2020). Chronology of the Aapravasi Ghat nomination process (2001-2006). (Erişim: 18.04.2023), <https://goc2020.govmu.org/aapravasi/wp-content/uploads/2020/09/Chronology-of-the-Aapravasi-Ghat-Nomination-Process.pdf>
- ICOMOS (2006). Aapravasi Ghat (Mauritius) / No 1227. *30th Ordinary Session (8 – 16 July 2006) Vilnius (Lithuania) / Evaluations of Cultural Properties / Prepared by the International Council on Monuments and Sites* içinde (WHC-06/30.COM/INF.8B.1, s. 21-26). Charenton-le-Pont: International Council on Monuments and Sites International Secretariat.
- ICOMOS (2008). Le Morne cultural landscape (Republic of Mauritius) / No 1259. *World Heritage List Nominations 2008* içinde (WHC-08/32.COM/INF.8B.1, s. 1-9). Charenton-le-Pont: International Council on Monuments and Sites International Secretariat.
- Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2014). Draft decision 9.COM 10.28. *Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage Ninth session (UNESCO Headquarters 24 to 28 November 2014) / Item 10 of the Provisional Agenda* içinde (ITH/14/9.COM/0+Add.3, s. 45-46). Paris: UNESCO.
- Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2016). Draft decision 11.COM 10.b.21. *Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage Eleventh session (Addis Ababa, Ethiopia 28 November to 2 December 2016) / Item 10.b of the Provisional Agenda* içinde (ITH/16/11.COM/10.b, s. 31-32). Paris: UNESCO.
- Juma, M. (2012). *Report on the joint UNESCO/ICOMOS reactive monitoring mission / Aapravasi Ghat (Mauritius)*. Charenton-le-Pont: International Council on Monuments and Sites.
- Kachur, M. (2006). *The slave trade*. Philadelphia: Chelsea House Publishers.
- Kavas, A. (2020). Moritus. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 30, s. 292-294). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.
- Le Morne Heritage Trust Fund (2014). About us. (Erişim: 18.04.2023), <https://lemorneheritage.org/>
- Lightfoot, E., Čaval, S., Calaon, D., Appleby, J., Santana, J., Cianciosi, A., Fregel, R. & Seetah, K. (2020). Colonialism, slavery and 'The Great Experiment': Carbon, nitrogen and oxygen isotope

- analysis of Le Morne and Bois Marchand cemeteries, Mauritius. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 31, Article 102335.
- myMoris (2023). Discover the Geet Gawai, a musical tradition of Mauritius. (Erişim: 24.04.2023), <https://mymoris.mu/en/discover-mauritius-music>
- Pike, P. (1873). *Sub-tropical rambles in the land of Aphanapteryx*. New York: Harper & Brothers.
- Seetah, K., Balbo, A., Calaon, D., Čaval, S., Farr, H., Pluskowski, A., Appleby, J., Durand, C., Lightfoot, E., Morales, J. & Escobar, M. M. (2011). The Mauritian Archaeology and Cultural Heritage Project: Exploring the impact of colonialism and colonisation in the Indian Ocean. *Antiquity*, 85(330), (Erişim tarihi: 22.04.2023), <http://www.antiquity.ac.uk/projgall/seetah330/>
- Seetah, K. (2015). Objects past, objects present: Materials, resistance and memory from the Le Morne Old Cemetery, Mauritius. *Journal of Social Archaeology*, 15(2), 233-253.
- UNESCO World Heritage Committee (2006). *Decisions adopted at the 30th session of the World Heritage Committee (Vilnius, 2006)* (WHC-06/30.COM/19). Paris: UNESCO World Heritage Centre.
- UNESCO World Heritage Committee (2008). *Decisions adopted at the 32nd session of the World Heritage Committee (Quebec City, 2008)* (WHC-08/32.COM/24Rev). Paris: UNESCO World Heritage Centre.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers: Birinci yazar /First author % 100.
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).

Extended Abstract

With the Transatlantic Slave Trade, which was carried out in three stages between five continents for four centuries, goods in Europe and Asia were exchanged with slaves in Africa, and the slaves were taken to America and replaced with raw materials and commercial products.

Mauritius Island, the largest island of the Republic of Mauritius, became a strategic supply base for the colonial order of European states in the 16th century. Colonization efforts on the island continued until the beginning of the 19th century, and the work gained momentum when the island was taken over by the British Empire. During the period until the abolition of slavery in 1835, important plantations were established on the island. After slavery, a contracted worker system was arranged to be employed in these plantations, and various small-scale constructions were carried out for workers.

Mauritius Island, which was the most important transit and supply base in the Indian Ocean during the colonial period, has been the practice site for the “Great Experiment” applied by the British Empire to the contracted plantation workers in the transition to the postcolonial period. With these features, the island has a unique accumulation in the world in terms of both colonial and post-colonial period ruins and legacies.

Louis Port, which was implemented as an important transportation infrastructure in the colonial period colonial activities, Le Morne Mountain, where those who managed to escape from among the slaves took shelter and where cave settlements were formed over time, the village of Trou Chenilles, which was built for the settlement of slaves and their relatives after the abolition of slavery, and the Sega music that intangible cultural heritage associated with slavery identity forms the main components of the Mauritian colonial heritage that is now protected. Le Morne Old Cemetery, where the first free slaves were buried freely but cautiously during the transition period to the postcolonial period, is an important transitional cultural heritage that bears the traces of the transition from the colonial period to the postcolonial period. The main components of the postcolonial heritage of Mauritius Island are the Aapravasi Ghat and Trianon Barracks, where temporary shelters for plantation workers are located, the Bois Marchand Cemetery, where contracted workers are buried and reflect the traditional beliefs of workers, and the Geet-Gawai ceremony, which is traditionally maintained and interpreted by workers brought from India as an intangible cultural heritage.

With the transition to the republican period, an increase has been observed in the national measures taken for the research and protection of all this rich heritage accumulation on the island of Mauritius. In Mauritius, the first law on the protection of cultural heritage was the Ancient Monuments Act of 1938. With this law, an “Ancient Monuments Advisory Board” was established, which is tasked with determining the monuments to be protected. In the following period, the “Ancient Monuments and Natural Resources Board” was established in 1944 and assumed the function of the Ancient Monuments Advisory Board. The Ancient Monuments Law was revised again in 1985 and was replaced by the “National Monuments Law” and entered into force the same year. Following the adoption of the republic in Mauritius, the “National Heritage Trust Fund Act” was approved in 1997. Finally, in Mauritius, the “National Heritage Fund Act” was passed in 2003, replacing the National Monuments Act of 1985 and the National Heritage Trust Fund Act of 1997.

In addition to the national legal basis for the protection of Mauritius cultural heritage, the “Aapravasi Ghat Trust Fund Act” was approved in 2001 and the fund was officially established in 2002. In the first quarter of 2003, archaeological excavations and historical archive scanning studies were started at the site in Port Louis. Also, the Aapravasi Ghat Conservation Project for the area was launched in 2004. The Management Plan studies for the area were completed in 2006. For the Le Morne Mountain cultural heritage, the “Le Morne Heritage Trust Fund Act” was enacted in 2004, which provides for a Trust Fund and a Board of Trustees for the management of the site. In addition, the government adopted a series of regulations in 2006 regarding the management of the Le Morne Cultural Landscape under the National Heritage Fund Law.

Some of the colonial and postcolonial heritage accumulation of Mauritius Island has been taken under protection through international protection mechanisms as the common heritage of humanity. Aapravasi Ghat and Le Morne Cultural Landscape, one of the tangible heritage of the colonial and postcolonial periods of Mauritius Island, was inscribed on the Mauritius UNESCO Tentative List on 28 July 2003 to be nominated for the UNESCO World Heritage List. The cultural heritage of the Aapravasi Ghat was inscribed on the UNESCO World Heritage List in 2006, and the Cultural Landscape of Le Morne in 2008. “Traditional Mauritian Sega”, which has an important place in the intangible cultural heritage of the island and is shaped by the memories of the days of slavery, was inscribed on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity in 2004, and

“Bhojpuri folk songs in Mauritius, Geet-Gawai” sung at traditional pre-wedding ceremonies of Indian-origin inhabitants of Mauritius in 2006.

Due to its geostrategic importance in the Indian Ocean, Mauritius Island has become an indispensable base in the colonial and postcolonial periods. With this aspect, the island has one of the most important heritage accumulations in the world, witnessing the colonial period, the postcolonial period and the transition between these two periods. The heritage accumulation on the island has been taken under national legal protection and registered as the common historical heritage of humanity by international heritage protection mechanisms with the emphasis on the colonial and postcolonial period. The absence of any human remains from the precolonial period has caused the island to host a purebred original heritage that is identified with colonial and postcolonial culture. As a result of cultural diversity, a unique and hybrid culture has been developed on the island. Mauritius Island, with its settlers brought from many different parts of the world from the 16th century to the present, also hosts the culture of intercultural interaction and multiculturalism.